

En plats för alla – även teckenspråkiga?

- Tänk om du plötsligt står på en främmande plats. De som finns runt om dig sysslar med sitt. Du vill fråga om hjälp, men vet inte vilket språk du kan använda. Du förstår inget av det som sägs till dig...

Att få vara med, skapa kontakt och känna tillhörighet, utgör själva grunden för vårt varande och vår identitet. Det är i växelverkan med andra som vi bygger upp vår självbild, lär oss förstå varandra och formar en gemensam kultur. Men om du inte kan delta i samtalet och följa med vad personer omkring dig säger, då är det väldigt, väldigt svårt att förstå vad som händer och vad som förväntas av dig. Den som saknar det gemensamma språket blir helt enkelt utestängd.

Denna vecka firas *Internationella Dövas vecka*. Kulmen på firandet är *Dövas Dag*, 28.9. Dövas Världsförbund, World Federation of the Deaf (WFD), har utlyst veckan sedan år 1958. Temat detta år är *Mångfald* (Diversity). Varje människa är unik och varje (döv) person har egna resurser som kan tillföra samhället något positivt. Mångfalden är en rikedom precis som i naturen, men vi behöver lära oss se och ta tillvara möjligheterna. Alla kan inte passa in i samma mall, för att kunna delta i skolan, utföra arbeten och få del av samhällsservicen. Ändå har vi alla grundläggande rättigheter som måste respekteras.

Mångfald och rättighet till utbildning är något som WFD och Förenta Nationerna tar upp i bland annat FN-konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättningar (2006). Rättigheterna till ett språk är viktigt speciellt för barn som inte hör, och inte ser. De behöver få ett språk att använda i kommunikationen, och i inläringen av olika ämnen – och överhuvudtaget för att kunna ta del av samhällets information. Utestängning av en annan människa på grund av någonting som kan ses som ”annorlunda” är diskriminering.

I Finland talas och tecknas flera språk, vi har två teckenspråk, ett finlandssvenskt och ett finskt. **Finlandssvenska teckenspråkiga** är en liten minoritet i vårt land, som ofta ser sig själva som mångspråkiga och mångkulturella personer. Det är en rikedom att kunna förstå och förmedla erfarenheter mellan olika kulturer, och få många perspektiv i vardagen!

I Finland, och i många andra länder, har döva barn utestängts från ett fritt tankeutbyte och högre teoretiska studier under flera decennier. Från slutet av 1800-talet till 1970-talet skulle talet tränas, och teckenspråket g(l)ömmas. Det är tungt att öva uttal av svåra ord när man inte kan höra sin egen röst, och svårt att ständigt gissa vad läraren säger med hjälp av läppavläsning. Först med rättighet att använda teckenspråkstolk från 1980-talet kunde döva få tillgång till högre studier. Teckenspråket är ett rikt språk, ett aktivt och levande språk som är tredimensionellt.

Passa på och bekanta dig med en helt ny kultur i din närmiljö under internationella dövas vecka! Dövas Museum (Ilkkavägen 4 i Norra Haga, Helsingfors) öppnar på fredag 26 september en ny utställning, *Berättelser från skolstigen* (Tarinoita koulupolulta). Inträdet är gratis, utställningen pågår till hösten 2015.

Vi hoppas att du som inte ännu provat på teckenspråk, kan våga säga ”HEJ” och kanske bokstavera ditt namn med handalfabetet. Testa det på söndag 28.9!

Fritt för publicering 23.9.2014.

Mer information:

Finlandssvenska teckenspråkiga r.f.

Ordförande Magdalena Kintopf-Huuhka

Epost: magdalena.kintopf-huuhka@dova.fi